



**Aard- en Levenswetenschappen
Maatschappij- en Gedragwetenschappen**

Call for proposals

Gesloten kringlopen

Transitie naar een circulaire economie

**Een doorsnijdend programma voor de topsectoren
Agri&Food, Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water**

2016

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond	1
1.2	Beschikbaar budget	2
1.3	Geldigheidsduur call for proposals	2
2	Doel	3
3	Richtlijnen voor aanvragers	6
3.1	Wie kan aanvragen	6
3.2	Projectconsortium, private en publieke partners	6
3.3	Wat kan aangevraagd worden	8
3.4	Voorwaarden voor matching	10
3.5	Wanneer kan aangevraagd worden	11
3.6	Het opstellen van de aanvraag	11
3.7	Specifieke subsidievoorwaarden	11
3.8	Het indienen van een aanvraag	13
4	Beoordelingsprocedure	14
4.1	Procedure	14
4.2	Criteria	16
5	Contact en overige informatie	18
5.1	Contact	18
5.2	Overige informatie	18
6	Bijlagen	
6.1	Regeling in-kind bijdragen door private en (semi-)publieke partijen	19
6.2	NWO Raamwerk voor Publiek-Private-Samenwerkingen	21

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Het kabinet heeft negen topsectoren aangewezen, waaronder Agri&Food, Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water. Binnen de topsectoren werken bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid inhoudelijk en financieel samen aan kennis en innovatie. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de zogenaamde kennis- en innovatiecontracten, zie <http://www.topsectoren.nl>. Het programma “Gesloten kringlopen” is onderdeel van het [NWO Werkprogramma 2016-2017](#) voor de topsectoren Agri&Food, Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water.

Deze call is bedoeld voor onderzoek dat moet leiden tot het sluiten van kringlopen op verschillende schaalniveaus. Het gaat om de verbindingen tussen water, agrarische productie, energie en biodiversiteit mede als onderdeel van productieketens. Op dit onderzoeksterrein wil NWO samen met publieke en private partijen fundamenteel wetenschappelijk, pre-competitief¹ onderzoek stimuleren en organiseren. Het onderzoek moet uitgaan van een systeemaanpak en van een topsectordoorsnijdende benadering. Deze call sluit inhoudelijk aan op de kennisbehoefte vanuit het bedrijfsleven en de maatschappij. Gezien het PPS-karakter van deze call wordt matching van ten minste één private partij gevraagd, indien gewenst aangevuld met meerdere private en/of publieke partijen. De selectie zal op basis van twee criteria plaatsvinden: 1. Originaliteit en wetenschappelijke kwaliteit; 2. Potentieel voor maatschappelijke en economische impact. Met deze call werkt NWO mee aan de uitvoering van het topsectorbeleid.

“Gesloten Kringlopen – Transitie naar een circulaire economie” is een interdisciplinair, topsectordoorsnijdend programma, opgesteld in overleg met de topsectoren Agri&Food, Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de toegepaste onderzoeksorganisaties (TO2) de topsector Creatieve Industrie, en het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA(zie paragraaf 3.3).

Deze call sluit aan bij vijf exemplarische routes van de [Nationale Wetenschapsagenda](#):

- ‘Circulaire economie en grondstoffenefficiëntie’,
- ‘Duurzame productie van gezond en veilig voedsel’,
- ‘Kwaliteit van de omgeving: de waarden van natuur, landschap, bodem, klimaat, water en milieu’,
- ‘Logistiek en transport in een energieke, innovatieve en duurzame samenleving’,
- ‘Smart, liveable cities’.

Ook is de call inhoudelijk gekoppeld aan de additionele routes:

- ‘Energietransitie’,
- ‘De blauwe route: water als weg naar een innovatieve en duurzame groei’,
- ‘Sustainable Development Goals’.

¹ Pre-competitief onderzoek is onderzoek dat zich richt op het verkrijgen van publieke kennis met een Technology Readiness Level (TRL, voor een definitie hiervan zie: http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016_2017/annexes/h2020-wp1617-annex-g-trl_en.pdf) waarbij concurrentie tussen deelnemende private partners nog geen rol speelt.

1.2 Beschikbaar budget

Het beschikbare NWO-financieringsbudget voor dit programma bedraagt maximaal 5 M€. Dit bedrag wordt met deze call in één keer uitgezet.

Het budget is bestemd voor twee- tot vijfjarige projecten van promovendi en/of postdocs, die uitgevoerd moeten worden door kennisinstellingen in samenwerking met private en/of publieke partners. Deze partners zullen ten minste tien procent van het benodigde projectbudget moeten inbrengen. De matching kan bestaan uit een cash bijdrage of een combinatie van een cash en een in-kind bijdrage (zie paragraaf 3.4).

1.3 Geldigheidsduur call for proposals

Deze call for proposals is geldig tot en met de sluitingsdatum 7 februari 2017, 14:00 uur (Midden-Europese tijd).

2 Doel

NWO stimuleert met het programma “Gesloten Kringlopen – Transitie naar een circulaire economie” nieuwe fundamentele en pre-competitieve wetenschappelijke onderzoeksprojecten. Zo wil NWO de kennisbasis versterken en interdisciplinair onderzoek stimuleren dat leidt tot toepasbaarheid van kennis binnen en tussen de topsectoren Agri&Food, Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water. Daarnaast kan inbreng vanuit bedrijfsleven uit de topsector Creatieve Industrie bijdragen aan het onderzoek naar werkende oplossingen voor het optimaliseren van productieprocessen en het (her)ontwerpen van duurzame producten en diensten. Om de kans op praktische toepassing van onderzoeksresultaten te vergroten kan samenwerking met één of meerdere toegepaste onderzoeksorganisaties (TO2) meerwaarde hebben. Deze call biedt daartoe de mogelijkheid om een consortium te vormen waarvan bedrijven vanuit de Creatieve Industrie en/of de toegepaste onderzoeksorganisaties (TO2) deel uitmaken. Ook de hogescholen worden uitgenodigd om direct als publieke partner te participeren in de projecten, dan wel dit via de [KIEM-VANG regeling](#) van NRPO-SIA te realiseren (zie 3.2).

De transitie naar een circulaire economie geeft ons vanuit het perspectief van de verbindingen tussen water, agrarische productie, energie en biodiversiteit de mogelijkheid om de huidige systemen om te vormen naar klimaat-robuste en hoogproductieve systemen. Een circulaire economie biedt kansen voor zowel economische groei als de aanpak van grote maatschappelijke vraagstukken, zoals vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, de beschikbaarheid van fossiele grondstoffen, schoon water en agrarische producten, en behoud van bodemvruchtbaarheid. Nieuwe ontwikkelingen moeten zonder uitzondering duurzaam zijn. De te ontwikkelen kringlopen dienen maximaal gesloten te zijn: biomassa-reststromen moeten worden ingezet voor het behoud van draagkracht van de bodem en het water om een stabiele gewasgroei te verzekeren. Kennis van het natuurlijk systeem en de biodiversiteit ontsluiten en (her)introduceren is noodzakelijk wanneer we zelfregulerende en zelfdragende systemen willen realiseren zonder ongewenste, nadelige (milieu)effecten.

Systeemaanpak en een cross-sectorale benadering vormen het vertrekpunt voor het sluiten van kringlopen op verschillende schaalniveaus. Voorbeelden hiervan zijn vervanging van fossiele grondstoffen door hernieuwbare grondstoffen en herwinning van grondstoffen, het terugvoeren van mineralen, hergebruik van afval, retourstromen, benutting en behoud van biodiversiteit. Daarbij is ook behoefte aan kennis over complexe netwerken, ketenregie– en integratie, duurzame business modellen, koppeling van andere diensten aan primaire productieprocessen en de overgang van bulk naar specialisatie. Integratie /koppeling van verschillende sectoren (bijv. plantaardige, dierlijke en aquatische systemen) op lokaal en vooral regionaal niveau biedt hiervoor mogelijkheden. Het is cruciaal te begrijpen hoe onderdelen in een circulaire economie elkaar beïnvloeden in het geheel (het systeem), maar ook hoe de relatie is van het geheel tot de onderdelen. Daarbij worden de elementen ook in relatie tot hun omgeving en in hun maatschappelijke context beschouwd. Binnen een dergelijke systeemaanpak is het ook zinvol te bezien hoe de efficiëntie en effectiviteit van de huidige systemen zich verhoudt tot post-transitie systemen.

Gebruik van hernieuwbare en duurzame energie is nodig om een circulaire economie te bereiken. Energie is een belangrijke ‘hidden cost’ in allerlei processen. De energie die gebruikt wordt voor productieprocessen zou steeds meer ‘renewable by nature’ moeten zijn om de afhankelijkheid van fossiele grondstoffen en de uitstoot van CO₂ te verminderen. Ook moeten producten en productieprocessen zo

ontworpen worden dat er zo min mogelijk energie van niet-hernieuwbare bronnen nodig is voor het gewenste resultaat. Deze energie-transitie kan niet los gezien worden van alle vraagstukken binnen de drie thema's van deze call.

De drie inhoudelijke thema's zijn:

- **Sluiten van kringlopen in stedelijke gebieden.** Dit thema is gericht op een systeemaanpak voor het efficiënt inrichten van circulaire ketens waarin organische reststromen, mest, riool- en afvalwater, restwarmte uit zowel de gehele agrarische en food keten als huishoudens, industrie en andere bedrijvigheid beter worden benut binnen stedelijke gebieden. Steden zijn belangrijk voor de transitie naar circulaire economie en herbergen een overvloed aan uitdagingen en mogelijkheden op dit terrein. Steden beschikken over grote aantallen bedrijven én consumenten, die baat hebben bij de ontwikkeling van nieuwe duurzame materialen en bij de beschikbaarheid van (verse) producten, duurzame recycling van materialen en hergebruik van water. Naast precisiegebruik van water en meststoffen, terugwinning van grondstoffen en nutriënten uit water, vermindering van emissies in water en lucht, is de ontwikkeling van klimaat- en ziektebestendige gewassen en alternatieve eiwitbronnen voor mens en dier van belang. Ook is in steden de consumptie van goederen hoger dan de productie ervan. Dat biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van lokale recycling kringlopen en voor een toename van zelfvoorziening.
- **Circulair beheer van zoetwater, bodem en ecosystemen (in rurale gebieden).** Dit thema is gericht op het op een circulaire manier inrichten van het beheer van deze natuurlijke bronnen, om tegenwicht te bieden aan de druk op onze leefomgeving door klimaatverandering, de afname in biodiversiteit, en van productieve landbouwgronden, en door vervuiling van de oceanen. Een extra stap is hier noodzakelijk, daar eerdere maatregelen als een verbeterde resource efficiency en mitigatie van negatieve effecten gematigd succesvol zijn geweest, maar de milieudruk niet voldoende hebben doen afnemen. Voor de instandhouding van gezonde ecosystemen zijn een duurzame omgang met de bodem noodzakelijk, net als behoud van biodiversiteit en ecosysteemdiensten, en habitatherstel. Ook het beheer van de watervoorraad in oppervlakte en bodem, het ecologisch ontwerpen voor waterinfrastructuur en aandacht voor een nauwkeurige voorspelling van klimaat/neerslag/seizoenen dienen hierop gericht te worden, bijv. via een 'building with nature' aanpak.
- **Sluiten van kringlopen op Europees en/of mondiaal niveau.** Dit thema is gericht op de voorzieningszekerheid van grondstoffen en de verbetering van het milieu over de stedelijke en rurale niveaus heen. De vragen waarmee we op deze terreinen geconfronteerd worden houden immers niet bij de landsgrenzen op. Het gaat vooral om terugwinning en hergebruik van nutriënten en grondstoffen, en het voorkomen van cumulatie van nutriënten en emissies (zoals fosfaat). Doorbraken lijken mogelijk door middel van nieuwe en opkomende technologieën: bio-raffinage, precisielandbouw, nieuwe teelten (zilte teelt, algen- en zeewierkweek, insecten) en nieuwe productiesystemen (natuur-inclusieve landbouw, aquacultuur, duurzame visserij). Op dit niveau bieden ook zeeën en oceanen mogelijkheden voor een circulaire economie.

Naast de drie hierboven beschreven thema's moeten projectaanvragers rekening houden met twee doorsnijdende onderwerpen, die onmisbaar voor het tot stand komen van een circulaire economie. De doorsnijdende onderwerpen zijn:

- **Logistiek rondom producten en grondstoffen.** Dit is gericht op de ontwikkeling van nieuwe logistieke concepten en op ontwerp of aanpassing van complexe netwerken waarin retour, service en diensten worden ingezet

in circulaire processen met handelingsperspectief voor ondernemers en consumenten. De locatie van productie wordt bepaald door de kosten van het gehele productienetwerk. De totale kosten (incl. hidden costs) worden steeds belangrijker. Netwerken moeten beter, betrouwbaarder en robuuster aan elkaar worden geknoopt.

- **Transitie naar circulaire modellen.** Dit vraagt een radicale aanpassing van systemen, van productie en consumptie door de maatschappij als geheel. Het gaat hier om het (her)ontwerpen van ketens en het faciliteren van verandering door de inzet van sociale innovatie (consumentengedrag), circular design, governance/regelgeving en duurzame businessmodellen. Een voorbeeld is beloning van sluitende kringlopen en bekostiging van vervuiling en niet sluiten van kringlopen, gekoppeld aan eerlijke prijzen en inkomens voor betrokkenen. Zo moet nagedacht worden over 'afval'stromen als grondstof voor nieuwe producten en producten met een echte prijs waarin hergebruik van grondstoffen en andere maatschappelijke kosten zijn opgenomen. Om te zorgen dat nieuwe technologie, producten, diensten, en businessmodellen acceptabel zijn en daadwerkelijk gebruikt gaan worden, is het management van het transitieproces (de manier van aansturing via interventies, beleid en businessmodellen) essentieel voor het welslagen van de transitie.

Volgens het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (2015) is de uitdaging voor Nederland om op bestaande activiteiten voort te bouwen en hiertussen meer samenhang te creëren. De raad stelt dat er momenteel sprake is van een gefragmenteerde organisatie van kennisontwikkeling en van een weinig cross-sectorale aanpak hiervan. Samenwerking binnen kennisontwikkeling tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden is noodzakelijk voor de transitie naar een circulaire economie. Uitvoering van onderzoeksprojecten, waarin onderzoekers uit de alfa-, bèta- en gammadisciplines samenwerken is van groot belang voor de realisatie hiervan. In deze projecten werken universiteiten en kennisinstellingen samen met toegepaste onderzoeksprogramma's, start-ups, MKB bedrijven en grote bedrijven, uit de verschillende schakels van de keten.

Een systeemaanpak van deze topsector-overstijgende thematiek is een vereiste voor onderzoeksvoorstellen binnen dit programma. Onderzoek moet passen in één van de drie inhoudelijke thema's en daarnaast minimaal één doorsnijdend onderwerp adresseren. Dit vergt inbreng van verschillende wetenschappelijke disciplines en partners uit diverse maatschappelijke sectoren.

3 Richtlijnen voor aanvragers

3.1 Wie kan aanvragen

Elk projectvoorstel heeft één hoofdaanvrager voor wie de voorwaarden voor indiening en subsidiëring van toepassing zijn. Daarnaast kunnen er maximaal twee mede-aanvragers zijn; voor hen gelden deze voorwaarden eveneens.

De hoofdaanvrager vraagt aan namens het projectconsortium en is verantwoordelijk voor de wetenschappelijke samenhang, de resultaten en de financiële verantwoording. Het aangevraagde NWO budget (inclusief cash bijdrage voor de NWO-component) wordt toegekend aan (het instituut van) de hoofdaanvrager, welke verantwoordelijk is voor verdeling van de middelen over de partners conform het toegekende budget.

Als hoofdaanvrager kunnen onderzoekers optreden die aangesteld zijn bij een van de hieronder genoemde onderzoeksinstituten:

- Nederlandse universiteiten;
- NWO- en KNAW-instituten;
- het Nederlands Kanker Instituut;
- Biodiversiteits Centrum Naturalis;
- het Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek te Nijmegen;
- de onderzoekers van de Dubble-bundellijn bij de ESRF te Grenoble;
- Advanced Research Centre for NanoLithography (ARCNL).
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut²;
- UNESCO-IHE Institute for Water Education².

Hoofdaanvragers dienen:

- Gepromoveerd en/of hoogleraar te zijn;
- Een bezoldigd dienstverband te hebben voor ten minste de looptijd van het aanvraagproces en voor het onderzoek waarvoor financiering wordt aangevraagd.

Een onderzoeker kan in deze ronde niet meer dan twee aanvragen indienen, waarvan slechts eenmaal als hoofdaanvrager. Dat betekent dat zij/hij voor één aanvraag als hoofdaanvrager en voor één andere aanvraag als mede-aanvrager kan fungeren, of tweemaal als mede-aanvrager bij twee verschillende aanvragen.

3.2 Projectconsortium, private en publieke partners

Het projectconsortium dient te zijn gebaseerd op een systeemaanpak en cross-sectorale benadering en moet ten minste bestaan uit twee wetenschappers (met een aanstelling bij een Nederlandse universiteit of door NWO erkende onderzoeksinstelling, zie paragraaf 3.1) en één private partner. Een interdisciplinaire opzet van het consortium, met hoofdaanvrager en mede-aanvrager(s) uit verschillende wetenschappelijke disciplines, is noodzakelijk. Voorstellen adresseren minimaal één inhoudelijk thema en één doorsnijdend aspect (zoals beschreven in hoofdstuk 2). De inhoud van het onderzoek moet bij voorkeur binnen de doelstellingen van ten minste twee van de deelnemende topsectoren (Agri&Food,

² Onderzoekers van deze kennisinstellingen kunnen een aanvraag indienen als binnen het project wordt samengewerkt met een universiteit, blijkend uit een personele of materiële bijdrage aan het project vanuit die universiteit.

Logistiek, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water) vallen. Inhoudelijke aansluiting bij de kennis & innovatieagenda van meer dan één topsector biedt een duidelijke pré in de beoordeling van een voorstel.

Het projectconsortium kan bestaan uit maximaal drie componenten, elk integraal onderdeel van het projectvoorstel: 1. NWO-component; 2. TO2-component; 3. HBO-component. Alleen voor de NWO-component wordt NWO subsidie gevraagd. De TO2- en HBO- componenten zijn aanvullend: er wordt geen NWO subsidie voor deze componenten aangevraagd en deze vormen geen onderdeel van de matching. De NWO-component is een verplicht onderdeel van elk projectvoorstel, toevoeging van een TO2- en/of HBO-component is optioneel.

Een toelichting op de samenwerking met TO2 en HBO is opgenomen in paragraaf 3.3. De optionele TO2- en HBO-componenten maken, samen met de verplichte NWO-component, integraal onderdeel uit van het projectvoorstel. In het projectbudget worden de NWO-, en eventuele TO2- en/of HBO-component apart opgenomen.

NWO-component	TO2-component	HBO-component
10% matching* (via NWO)	10% private bijdrage** (rechtstreeks aan TO2)	33,3% HBO bijdrage in natura
90% NWO financiering	90% TO2 bijdrage in natura	66,6% SIA financiering (KIEM-VANG)

* verplichte matching van minimaal 10% (zie paragraaf 3.4 voor een toelichting).

** verplichte cofinanciering minimaal 10%, uiteindelijke omvang in overleg met TO2 zonder aanvullende voorwaarden vanuit NWO.

Minimaal één private partner is verplicht het project (NWO-component) mede te financieren naast de NWO-financiering voor het voorgestelde project. Maar ook meerdere private en publieke partners kunnen deel uitmaken van het projectconsortium, als een combinatie van meefinancierende partijen.

Ondernemingen worden beschouwd als private partners. Onder onderneming verstaat NWO: activiteit van een organisatorisch verband of een persoon gericht op duurzame deelname aan het economisch verkeer met behulp van arbeid en kapitaal en met oogmerk winst te behalen. Internationale private partijen kunnen ook meedoen.

Publieke partners zijn instellingen die niet tot de door NWO erkende onderzoeksinstituten behoren: d.w.z. instellingen die niet zelfstandig bij NWO voorstellen mogen indienen en niet tot de categorie van private partijen behoren. Hieronder vallen onder andere de Toegepast Onderzoek Organisaties – TO2 (Deltares, DLO, ECN, MARIN en NLR en TNO), hogescholen en Algemeen nut beogende instellingen (ANBI's).

3.3 Wat kan aangevraagd worden

Indieners kunnen binnen deze call promovendi (PhD-studenten) en postdocs aanvragen. De aanstelling op het project bedraagt 2-3 jaar voor postdocs en 4 jaar voor promovendi. Postdocs moeten minimaal 0,5 fte gedurende twee jaar aangesteld worden op het project. De totale duur van het gehele project is ten minste twee jaar en niet langer dan vijf jaar. Elk project moet bestaan uit minimaal twee en maximaal drie promovendi en/of postdocs.

De NWO-financiering die aangevraagd kan worden (voor de NWO-component) is maximaal k€ 750. Vanwege de matchingsverplichting is het NWO financieringsdeel maximaal 90% van de NWO-component van het project. Elke aanvraag moet een volledige omschrijving (inhoudelijk en financieel) van het project omvatten, zowel van het deel dat NWO financiert als het matchingsdeel. Dit geldt ook voor de samenwerking met TO2-organisaties indien dit is opgenomen in het projectvoorstel.

De financiering van de NWO-component, inclusief de cash bijdrage door partners, kan enkel gebruikt worden voor:

- Tijdelijk, wetenschappelijk personeel (promovendus, postdoc) in dienst van een universiteit of een door NWO erkende kennisinstelling, die deel uitmaakt van het aanvragende consortium. Personele kosten worden gesubsidieerd in overeenstemming met de meest recente versie van het ['Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek'](#). Voor iedere promovendus of postdoc wordt een persoonsgebonden benchfee (€5.000) toegekend ter (gedeeltelijke) dekking van bijvoorbeeld reiskosten, congresbezoek en de drukkosten van een proefschrift.
- Tijdelijk niet-wetenschappelijk personeel. Ook hiervoor geldt het 'Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek'.
- Materiële kosten die betrekking hebben op uitgaven die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het onderzoek. Kosten voor kennisoverdracht, valorisatie en instrumentarium voor het onderzoek, kunnen in beperkte mate worden begroot ten laste van de NWO-financiering. Het totaal aan materiële kosten mag niet meer dan 40% van het aangevraagde NWO-financieringsbedrag beslaan.

De duur van de aanstellingen mag de duur van de financiering die toegekend is voor het aangevraagde onderzoek nooit overschrijden.

Kosten voor computers, reguliere software en andere kosten die behoren bij de standaard faciliteiten van de onderzoeksinstellingen of onderzoeksafdelingen van de partners, zijn uitgesloten van financiering, evenals kosten voor management, begeleiding, coördinatie en consultancy.

3.3.1 Samenwerking met TO2 organisaties

In het kader van deze call for proposals kan TO2 in natura aan projecten bijdragen (TO2-component; zie paragraaf 3.2). Dit kan een bijdrage zijn van een individuele TO2 organisatie maar ook een samenwerkingsverband tussen meerdere TO2 organisaties. De TO2 bijdrage kan zijn voor de ondersteuning van projecten in de vorm van het onderzoeken van infrastructuur, netwerken met het bedrijfsleven en de overheid en aanvullend toegepast onderzoek. De TO2 bijdrage zou in het bijzonder nuttig kunnen zijn om de aantrekkelijkheid van de voorgestelde projecten te verhogen voor de criteria kennis, valorisatie en kwaliteit van het consortium. Aanvragers wordt expliciet verzocht een mogelijke samenwerking met TO2 te onderzoeken. Voor aanvragers die een beroep op deze extra faciliteit willen doen, gelden de volgende richtlijnen/voorwaarden:

- TO2 kan besluiten niet mee te werken aan die voorstellen die niet overeenkomen met hun roadmaps.

- In het geval van een samenwerking vormt de bijdrage van TO2 een integraal onderdeel van het projectvoorstel (de TO2-component). Deelnemende TO2 organisaties moeten hun bijdrage schriftelijk bevestigen, volgens de werkwijze beschreven in de alinea hierover in paragraaf 3.4. Het voorstel moet een beschrijving bevatten van de verwachte voordelen van de samenwerking.
- De TO2-component, met een bijdrage in natura van TO2 organisaties en bijbehorende private cofinanciering, mag niet meegeteld worden als matching voor de NWO-component.
- Naast de inzet in een eventuele TO2-component, kan een TO2 organisatie ook zelf matching leveren in de NWO-component (conform de voorwaarden in paragraaf 3.4).
- TO2 mag industriële of overheidspartners inbrengen die de TO2-inzet cofinancieren. Dit cofinancieringsbudget loopt via de desbetreffende TO2-organisatie. In de aanvraag maakt dit budget wel integraal onderdeel uit van het project en deze cofinanciering dient ook schriftelijk bevestigd te worden (in lijn met de werkwijze zoals beschreven in de alinea hierover in paragraaf 3.4).
- TO2 komt niet in aanmerking voor financiering vanuit NWO (NWO-component).

Aanvragers die geïnteresseerd zijn in een samenwerking met TO2 in het kader van de call Gesloten Kringlopen kunnen TO2 rechtstreeks benaderen om de mogelijke verbanden te bespreken (zie paragraaf 5.1 voor contactinformatie).

3.3.2 Samenwerking met hogescholen

De deelname van hogescholen aan deze call wordt gerealiseerd door een inhoudelijke koppeling aan de KIEM-VANG regeling voor de hogescholen. KIEM staat voor Kennis-Innovatie Mapping in het mkb, het bevorderen van kenniscirculatie tussen hogescholen en ondernemingen. Het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is ontwikkeld om de transitie naar Circulaire Economie te versnellen. De regeling is gericht op de reductie van specifieke materiaalstromen, te weten: metalen, kunststoffen, rubber, bouwmaterialen, nutriënten en biotische afvalstromen. Het gaat hierbij om ketensluiting, waarde-creatie en het voorkomen van afvalstromen. Hogescholen worden daarnaast in de gelegenheid gesteld om als publieke partner te participeren in de voorstellen. Hogescholen die interesse hebben om middels de KIEM-VANG regeling inhoudelijk aan te sluiten op de call Gesloten Kringlopen kunnen Regieorgaan SIA rechtstreeks benaderen om de mogelijkheden te bespreken (zie paragraaf 5.1 voor verdere contactinformatie).

Als samenwerking met hogescholen wordt voorzien, is het noodzakelijk voorafgaand aan het indienen van een aanvraag contact op te nemen met het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA. Een vooraankondiging voor de KIEM-VANG regeling moet bij Regieorgaan SIA worden ingediend vóór deze in de volledige aanvraag, welke via ISAAC bij NWO wordt ingediend, kan worden opgenomen. Alleen aanvragen met een vooraf goedgekeurde (indien van toepassing) KIEM-VANG component zijn ontvankelijk. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Rolf Bossert (T: 06-51319063; Email: rolf.bossert@regieorgaan-sia.nl).

Het budget voor de HBO-component moet samen met de volledige aanvraag worden ingediend via ISAAC, gebruikmakend van het standaard budget format voor de KIEM-VANG regeling.

3.3.3 Samenwerking met Creatieve Industrie

De topsector Creatieve Industrie heeft zich middels bijdragen vanuit het bedrijfsleven bij deze call for proposals aangesloten en zet onder andere in op kennisontwikkeling via [CIRCO](#). Inbreng vanuit de creatieve industrie is van belang voor het onderzoek naar werkende oplossingen voor optimalisering van

productieprocessen en (her)ontwerp van duurzame producten en diensten. Geïnteresseerde aanvragers worden uitgenodigd om bedrijven uit de creatieve industrie te benaderen om de mogelijkheden te onderzoeken. Voor aanvragers die een beroep op deze extra faciliteit willen doen, gelden de volgende richtlijnen/voorwaarden:

- Bedrijven uit de creatieve industrie kunnen besluiten niet mee te werken aan die voorstellen die niet overeenkomen met hun prioriteiten.
- In geval van een samenwerking kan een concrete private of publieke partij vanuit de creatieve industrie optreden als partner binnen het consortium. In-kind en/of cash bijdragen van deze partner kunnen worden opgevoerd als matching (NWO-component) en maken integraal deel uit van het projectvoorstel.
- Bijdragen vanuit Creatieve Industrie tellen niet mee voor het aantal topsectoren dat de aanvraag volgens de doelstellingen dient te bestrijken (zie paragraaf 3.2).

Aanvragers die geïnteresseerd zijn in een samenwerking met Creatieve Industrie in het kader van de call Gesloten Kringlopen kunnen contact opnemen met het NWO Gebied Geesteswetenschappen (c.q. per 1.1.2017 het NWO Domein Sociale en Geesteswetenschappen) om mogelijke verbanden te bespreken (zie paragraaf 5.1 voor contactinformatie).

3.4 Voorwaarden voor matching

In elk projectconsortium is in de NWO-component matching van ten minste één private partij vereist. Daarnaast kunnen meerdere private en/of publieke partijen deel uitmaken van het consortium. De private en publieke partners in het projectconsortium dienen naast de NWO-financiering gezamenlijk minimaal 10% van de totale projectkosten (totale projectkosten = NWO financiering + cash + in-kind) bij te dragen. Bijdragen van private en publieke partijen kunnen zowel cash als in-kind zijn. De totale in-kind bijdrage mag in deze minimale variant nooit meer dan de helft zijn van de totale bijdrage van de publieke en private partners (cash + in-kind) aan een project. Aanvullende cash en/of in-kind bijdragen die ervoor zorgen dat de private bijdrage groter is dan 10%, zijn toegestaan.

De minimale voorwaarde voor de dekking van de projectkosten van een aanvraag is: 90% NWO-financiering + 5% cash partnerbijdrage + 5% in-kind partnerbijdrage.

Een rekenvoorbeeld:

500 k€ NWO + 27,78 k€ cash + 27,78 k€ in-kind; totale projectkosten 555,56 k€
750 k€ NWO + 41,67 k€ cash + 41,67 k€ in-kind; totale projectkosten 833,33 k€

Een lagere in-kind deelname is in deze minimale variant (10% private bijdrage) mogelijk zolang een hogere cash bijdrage dit compenseert tot de bovenstaande verhouding tussen NWO-financiering en partner inbreng is bereikt. Indien echter de totale private bijdrage de 10% overstijgt, kan de in-kind bijdrage groter zijn dan de cash bijdrage zolang aan de minimale voorwaarden wordt voldaan. De NWO bijdrage is minimaal 50%, dus de totale projectkosten mogen niet hoger zijn dan 1,5 M€.

Er kunnen meerdere private en publieke partners bij een projectconsortium betrokken zijn. De bijdragen van de verschillende partners mogen bij elkaar opgeteld worden. Er zijn geen vooraf ingestelde regels met betrekking tot welk type en welk deel van de matching iedere partner moet inbrengen, zolang de totale matching maar op de gevraagde verhouding van NWO-financiering – matching uitkomt.

Cash bijdragen worden verrekend met NWO. In-kind bijdragen dienen aanvragers achteraf te verantwoorden. NWO accepteert als in-kind bijdragen mensuren van personeel of materiële bijdragen zoals gebruik van specifieke infrastructuur, software en toegang tot faciliteiten. Daarbij geldt wel de voorwaarde dat deze gekapitaliseerd zijn en dat ze integraal onderdeel uitmaken van het projectplan. Zie hiervoor ook bijlage 6.1 (Regeling in-kind bijdragen).

De bijdrage van de private en publieke partners moet duidelijk blijken uit de omschrijving van het project, de planning en het budget van de aanvraag. Project management, begeleiding, coördinatie en consultancy vallen niet onder de matching.

De bijdragen in de vorm van matching door meefinancierende partners moet de betreffende partner in een brief bevestigen. Deze brief moet in het Engels zijn opgesteld en bestaan uit een expliciete verklaring van de overeengekomen financiële of gekapitaliseerde personele en/of materiële bijdrage. De in de brief vermelde bedragen moeten overeenkomen met de bedragen in het budget van de aanvraag. De brief moet zijn ondertekend door een tekenbevoegd persoon en op briefpapier van de partner zijn geprint. Per partner dient één brief als bijlage bij de aanvraag te worden gevoegd.

Voorwaarde bij honorering is dat de partners in een consortium agreement afspraken over o.a. vertrouwelijkheid en intellectueel eigendom vastleggen. Dit consortium agreement dient te worden opgesteld in overeenstemming met het NWO-Raamwerk voor PPS (zie bijlage 6.2). Een toegekend project kan pas van start gaan nadat NWO het consortium agreement heeft goedgekeurd.

3.5 Wanneer kan aangevraagd worden

De deadline voor het indienen van aanvragen is 7 februari 2017, 14:00 uur (Midden-Europese tijd).

Aanvragen die na de deadline zijn ingediend worden niet meegenomen in de procedure.

3.6 Het opstellen van de aanvraag

- Download het aanvraagformulier vanuit het online aanvraagstelsel ISAAC of vanaf de website van NWO (onderaan de webpagina van het betreffende financieringsinstrument).
- Vul het aanvraagformulier in.
- Sla het formulier op als pdf en upload het in ISAAC.
- Sla de brieven (in het Engels) van de consortiumpartners waarin ze concreet de aard en waarde van hun bijdrage(n) aan het project bevestigen op als pdf en upload ze in ISAAC.

De aanvraag dient opgesteld te zijn in het Engels in een standaard lettertype (minimaal 11 punten met uitzondering van literatuurverwijzingen, die mogen in een 9 punten lettertype). Vermijd verwijzingen naar externe documenten (anders dan de literatuurverwijzingen). Breng geen bookmarks aan in de pdf; dit hindert de verwerking van uw aanvraag. De pdf-documenten mogen op geen enkele wijze beveiligd zijn om een goede verwerking van uw aanvraag te garanderen.

Bij het schrijven van uw aanvraag dient u er rekening mee te houden dat de aanvraag zowel door inhoudelijke referenten wordt gelezen als een breder samengestelde beoordelingscommissie.

3.7 Specifieke subsidievoorwaarden

Algemene richtlijnen en voorwaarden

Voor aanvragen gelden de '[Regeling subsidieverlening NWO](#)' en het '[Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek](#)'.

Spelregels voor privaat-publieke samenwerking

Op verzoek van het kabinet hebben NWO, KNAW, TO2, VSNU, Vereniging Hogescholen, VNO-NCW en MKB Nederland [spelregels](#) opgesteld voor publiek-private samenwerking bij de programmering en uitvoering van fundamenteel en toegepast onderzoek en voor intellectueel eigendom. Dit programma is PPS-variant 2 (specifieke vorm).

NWO-Raamwerk voor Publiek-Private-Samenwerking (zie bijlage 6.2)

NWO hanteert een PPS-Raamwerk voor publiek-private-samenwerking, waarin staat aan welke minimale eisen een consortium agreement dient te voldoen. Het raamwerk beschrijft het vastleggen van afspraken over de consortium governance, financiën, publicaties, intellectueel eigendom, aansprakelijkheid en geschillen. De NWO uitgangswaarden ten aanzien van intellectueel eigendom (IE) en kennisoverdracht staan in dit PPS-Raamwerk beschreven. Wat betreft IE hanteert NWO voor deze call model 1, wat inhoudt dat NWO géén mede-eigendom claimt op de IE-rechten. Binnen model 1 zijn in deze call zowel optie 1 (passende afspiegeling) als optie 2 (rechten op eigen resultaten) mogelijk.

Wanneer een onderzoeker een voorstel indient, dienen de consortium partners te bevestigen dat zij kennis hebben genomen van het PPS-Raamwerk, de NWO uitgangswaarden ten aanzien van IE en de kennisoverdrachtsregels zoals daarin beschreven. Voordat een toegekend project van start gaat, moeten de projectpartners een consortium agreement sluiten in overeenstemming met het PPS-Raamwerk.

Start project

Na honorering moeten de consortiumpartners aan een aantal voorwaarden voldoen voordat het project kan starten, te weten:

- De consortiumpartners bevestigen hun cash bijdrage en betalingsritme schriftelijk door middel van een brief aan NWO;
- De partners die een 'cash' bijdrage aan de NWO-component van het project leveren, dienen het eerste deel van de 'cash' bijdrage aan NWO over te maken;
- De consortiumpartners stellen een consortium agreement op in lijn met het NWO Raamwerk voor PPS (zie bijlage 6.2);
- De projectleider vult de gegevens van de aan te stellen projectmedewerker in ISAAC in en uploadt het aanstellingsformulier.

Binnen een half jaar na toekenning moeten de consortiumpartners aan bovenstaande voorwaarden hebben voldaan en moet het project gestart zijn door middel van de aanstelling van de eerste projectmedewerker. Indien blijkt dat dit niet kan worden gerealiseerd, dan volgt intrekking van de toegekende financiering.

Projectbeheer

De call Gesloten Kringlopen sluit aan op de kennis- en innovatieagenda's van de topsectoren Agri&Food, Logistiek, Creatieve Industrie, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Water. Daarom zal NWO gedurende de looptijd van het project de voortgang monitoren namens deze topsectoren.

Het NWO-gebied Aard- en Levenswetenschappen is binnen NWO de trekker van de call Gesloten Kringlopen en zal de toegekende projecten beheren, mede namens het NWO-gebied Maatschappij en Gedragwetenschappen³. NWO zal toezicht houden op de voortgang en resultaten van het gefinancierde onderzoek, hierbij gebruik makend van de planning en de verwachte resultaten zoals beschreven in de aanvraag.

Datamanagement

Om de data die voortkomen uit NWO-gefinancierd onderzoek zoveel mogelijk toegankelijk en herbruikbaar maken is NWO op 1 januari 2015 gestart met een pilot datamanagement. NWO gebruikt de input uit de pilot als basis voor doorontwikkeling van beleid en de implementatie van datamanagement in al haar financieringsinstrumenten. Mogelijk wordt u bij honorering van uw aanvraag gevraagd een datamanagementplan in te dienen.

Open Access

Alle wetenschappelijke publicaties van onderzoek dat is gefinancierd op basis van toekenningen uit deze call for proposals dienen onmiddellijk (op het moment van publicatie) wereldwijd vrij toegankelijk te zijn (Open Access). Er zijn verschillende manieren voor onderzoekers om Open Access te publiceren. Een uitgebreide toelichting hierop vindt u op www.nwo.nl/openscience.

Nagoya Protocol

Het Nagoya Protocol is op 12 oktober 2014 van kracht gegaan en zorgt voor een eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit het gebruik van genetische rijkdommen (Access and Benefit Sharing; ABS). Onderzoekers die voor hun onderzoek gebruik maken van genetische bronnen in/uit het buitenland dienen zich op de hoogte te stellen van het Nagoya Protocol (www.absfocalpoint.nl). NWO gaat er vanuit dat zij de noodzakelijke acties ten aanzien van het Nagoya Protocol nemen.

3.8 Het indienen van een aanvraag

Een aanvraag indienen kan alleen via het online aanvraagstelsel ISAAC (www.isaac.nwo.nl). Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen. Een hoofdaanvrager is verplicht zijn/haar aanvraag via zijn/haar eigen ISAAC-account in te dienen. Indien de hoofdaanvrager nog geen ISAAC-account heeft, dient hij/zij dat minimaal een dag voor het indienen aan te maken. Dit om eventuele aanmeldproblemen op tijd te kunnen verhelpen. Indien de hoofdaanvrager al een account bij NWO heeft, hoeft deze geen nieuw account aan te maken om een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bij het indienen van uw aanvraag in ISAAC dient u online enkele aanvullende gegevens in te voeren. Ruim hier voldoende tijd voor in. In ISAAC kan alleen gebruik worden gemaakt van ASCII-tekens ("plain tekst"), het gebruik van (structuur)formules, illustraties, cursiveringen etc. is dus niet mogelijk. Deze kunnen vanzelfsprekend wél gehanteerd worden in de aanvraag zelf.

Voor vragen van technische aard kunt u contact opnemen met de ISAAC helpdesk, zie paragraaf 5.2.1.

³ In 2017 kent NWO een nieuwe organisatiestructuur met een centrale Raad van Bestuur en een viertal domeinbesturen. (<http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/hoofddlijnen-nieuw-nwo-bekend.html>).

Het is mogelijk om maximaal drie personen aan te geven die u niet geschikt acht om uw voorstel te beoordelen (ook wel 'non-referees' genoemd). Dit kunnen zowel onderzoekers zijn, als vertegenwoordigers van private en publieke partijen. De namen van deze non-referees kunt u invoeren in het aanvraagstelsel.

4 Beoordelingsprocedure

4.1 Procedure

De eerste stap in de beoordelingsprocedure is een toets of de aanvraag in behandeling genomen kan worden. Hiervoor worden de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze call for proposals toegepast.

Er is géén vooraanmelding. NWO stelt een onafhankelijke beoordelingscommissie in die alle aanvragen behandelt. De beoordelingscommissie zal bestaan uit gerenommeerde, onafhankelijke onderzoekers vanuit de relevante wetenschappelijke disciplines en vertegenwoordigers vanuit de private en maatschappelijke sector.

De beoordelingscommissie brengt advies uit aan het bevoegd bestuur binnen NWO⁴ over de beoordeling en prioritering van de projectvoorstellen. Bij de totstandkoming van dit advies kunnen, bij gelijke hoge kwaliteit van de projectvoorstellen, beleidsmatige overwegingen een rol spelen, zoals de realisatie van een afgewogen invulling van het programma of een redelijke spreiding van de projecten over het door het programma bestreken onderzoeksveld. Het bevoegd bestuur binnen NWO besluit over de subsidietoewijzing.

De '[NWO-Gedragscode belangenverstrengeling](#)' is van toepassing op alle personen, inclusief het personeel van NWO, die betrokken zijn bij de beoordeling en besluitvormingsprocedure van deze call.

NWO voorziet alle uitgewerkte aanvragen van een [kwalificatie](#). Deze kwalificatie wordt aan de aanvrager bekend gemaakt bij het besluit over al dan niet toekennen van financiering.

4.1.1 Ontvankelijkheid van de aanvragen

De eerste stap is het vaststellen van de ontvankelijkheid van de aanvragen.

NWO neemt geen aanvragen in behandeling waarop één of meer van de volgende aspecten van toepassing zijn:

- de aanvraag is niet correct of onvolledig ingevuld en de aanvrager heeft niet, of niet op tijd, voldaan aan het verzoek een gecorrigeerde aanvraag in te dienen;
- de aanvraag is niet in de Engelse taal;
- de hoofdaanvrager voldoet niet aan de omschrijving zoals gegeven in paragraaf 3.1;
- het consortium voldoet niet aan de omschrijving zoals gegeven in paragraaf 3.2;
- de matching voldoet niet aan de gestelde voorwaarden zoals gegeven in paragraaf 3.4;
- de aanvraag is niet in overeenstemming met het doel en de thema's van deze call;

⁴ In 2017 kent NWO een nieuwe organisatiestructuur met een centrale Raad van Bestuur en een viertal domeinbesturen. (<http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/hoofdlijnen-nieuw-nwo-bekend.html>). Zodra formeel bekend is wat het "bevoegd bestuur" is voor dit financieringsinstrument, zal dit worden gepubliceerd op de betreffende subsidiepagina.

- de aanvraag is niet ingediend via ISAAC;
- de aanvraag is na de deadline ingediend;
- het project kan niet binnen zes maanden na toekenning van de subsidie starten.

Wanneer correctie van de aanvraag mogelijk is, zal de aanvrager de gelegenheid krijgen om haar/zijn aanvraag binnen 48 uur aan te passen. Als de aanvraag binnen de gestelde tijd niet is gecorrigeerd, wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Gecorrigeerde aanvragen neemt NWO na goedkeuring alsnog in behandeling.

4.1.2 Beoordeling van projectaanvragen

De beoordeling bestaat uit twee fasen.

Fase 1: Referentenadviezen en wederhoor.

Voor elk voorstel brengen ten minste twee internationale referenten een advies uit aan de hand van de geldende criteria. Aanvragers krijgen de gelegenheid schriftelijk te reageren op de adviezen van de referenten.

Fase 2: Beoordeling door de beoordelingscommissie.

De beoordelingscommissie gebruikt de aanvragen, de commentaren van de referenten en het wederhoor om te komen tot een onafhankelijke beoordeling van de aanvragen. De rol van de beoordelingscommissie verschilt van die van de referenten omdat deze, in tegenstelling tot de referenten, alle aanvragen, referentencommentaren en wederhoren ziet. Daarom kan de beoordelingscommissie tot een andere beoordeling komen dan de referenten. De leden van de beoordelingscommissie bediscussiëren alle aanvragen aan de hand van de geldende criteria (zie paragraaf 4.2) tijdens een vergadering. Dit leidt tot een beoordelingsadvies voor iedere aanvraag en een advies tot prioritering van alle aanvragen.

4.1.3 Besluit

Het bevoegd bestuur binnen NWO neemt een besluit over de te honoreren voorstellen, gebaseerd op het advies van de beoordelingscommissie. Het bevoegd bestuur binnen NWO behoudt zich het recht voor om niet al het beschikbare budget in te zetten, afhankelijk van het aantal en de kwaliteit van de aanvragen.

4.1.4 Tijdsplanning

juli 2016	Call wordt gepubliceerd
najaar 2016	Match-making bijeenkomst
7 februari 2017	Deadline voor indienen van een voorstel
maart – april 2017	Raadplegen referenten
mei 2017	Aanvragers krijgen gelegenheid voor wederhoor
juni 2017	Beoordelingscommissie beoordeelt en prioriteert de projectaanvragen
juli 2017	Besluit bevoegd bestuur binnen NWO over

toekenning/afwijzing aanvragen

juli 2017

NWO informeert de indieners over het besluit

4.2 Criteria

De aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- A. Originaliteit en wetenschappelijke kwaliteit;
- B. Potentieel voor maatschappelijke en economische toepassing.

Deze twee criteria wegen even zwaar in de beoordeling en prioritering. NWO gebruikt scores op een schaal van 1 (excellent) tot 9 (ontoereikend). Per criterium wordt één cijfer gegeven. Om in aanmerking te komen voor financiering, dient zowel de originaliteit en wetenschappelijke kwaliteit van het voorstel (crit. A) als het potentieel voor economische en maatschappelijke impact (crit. B) minimaal zeer goed te zijn.

A. Originaliteit en wetenschappelijke kwaliteit

- Originaliteit en innovatief karakter, potentie voor excellente, pre-competitieve, en mogelijk transdisciplinaire wetenschappelijke bijdragen; ontwikkeling van nieuwe kennis en/of concepten, of baanbrekende methoden en technieken;
- Wetenschappelijke kwaliteit van het voorstel: doelstellingen, benadering en methoden, doelmatigheid en haalbaarheid;
- Wetenschappelijke kwaliteit van het consortium: interdisciplinaire samenwerking binnen en tussen deelprojecten in het onderzoek, nationale en internationale inbedding, publicaties, expertise, en toegang tot benodigde apparatuur en faciliteiten.

B. Potentieel voor maatschappelijke en economische toepassing

- Potentieel voor maatschappelijke en economische meerwaarde. In deze call, met 10% private bijdrage, ligt de nadruk op het maatschappelijk belang zoals beschreven in het doel van deze call en de onderliggende thema's. Daarnaast is er een economisch belang voor de private consortium partners;
- Uitzicht op praktische toepasbaarheid van de beoogde onderzoeksresultaten. Het gaat hier nadrukkelijk om het potentieel voor toepassing op zowel korte als lange termijn. Bij toepassing op lange termijn (jaren ná de project periode) dient het perspectief duidelijk te zijn beschreven;
- Meerwaarde van de Publiek-Private-Samenwerking: interactie en samenwerking tussen onderzoekers en private en publieke partners in het consortium;
- Mate waarin de aanvraag past bij het doel van deze call (zie hoofdstuk 2) en aansluit bij de benodigde cross-sectorale benadering en systeemaanpak, net als bij de doelstellingen van meerdere topsectoren.

5 Contact en overige informatie

5.1 Contact

5.1.1 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen over deze call for proposals neemt u contact op met:

Drs. Martijn Los, NWO Aard- en levenswetenschappen

T: 070-3440508

Email: alwkringlopen@nwo.nl

of

Drs. Inge van Leeuwen, NWO Maatschappij- en Gedragwetenschappen

T: 070-3494312

Email: logistiek@nwo.nl

Aanvragers geïnteresseerd in samenwerking met TO2 kunnen contact opnemen met:

Dr. ir. Ardi Dortmans, TNO

T: 06-51437807

Email: ardi.dortmans@tno.nl

Aanvragers geïnteresseerd in samenwerking met Creatieve Industrie kunnen contact opnemen met:

Drs. Janneke van Kersen, NWO Geesteswetenschappen / coördinator Topsector

Creatieve Industrie NWO

T: 070-3494572

Email: j.vankersen@nwo.nl

Hogescholen die interesse hebben om middels de KIEM-VANG regeling aan te sluiten kunnen contact opnemen met:

Ir. R.H. Bossert, NRPO-SIA

T: 030 - 633 14 46 / 06 - 51 31 90 63

Email: rolf.bossert@regieorgaan-sia.nl

5.1.2 Technische vragen over het elektronisch aanvraagstelsel ISAAC

Bij technische vragen over het gebruik van ISAAC kunt u contact opnemen met de ISAAC helpdesk. Raadpleeg eerst de handleiding voordat u de helpdesk om advies vraagt. De ISAAC helpdesk is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur op telefoonnummer 0900-696 47 47. Helaas ondersteunen niet alle buitenlandse providers het bellen naar 0900-nummers. U kunt uw vraag ook per e-mail stellen via isaac.helpdesk@nwo.nl. U ontvangt dan binnen twee werkdagen een reactie.

5.2 Overige informatie

Bijlagen:

- 6.1 Regeling in-kind bijdragen door private en (semi-)publieke partijen
- 6.2 NWO Raamwerk voor Publiek-Private-Samenwerkingen (PPS)

6 Bijlagen

6.1 Regeling *in-kind* bijdragen door private en (semi-)publieke partijen

Definities

Private partijen

Ondernemingen worden aangemerkt als private partners. Onder onderneming verstaat NWO: activiteit van een organisatorisch verband of een persoon gericht op duurzame deelname aan het economisch verkeer met behulp van arbeid en kapitaal en met het oogmerk winst te behalen. Internationale private partijen kunnen meedoen, alle toegezegde financiële en materiële bijdragen dienen echter in euro te worden vermeld en voldaan.

(Semi-)publieke partijen

Als publieke partners worden aangemerkt instellingen die niet tot de door NWO erkende onderzoeksinstellingen behoren (i.e. instellingen die niet bij NWO voorstellen mogen indienen zoals TNO en DLO) en niet tot de categorie van private partijen behoren.

Bepalingen

1. Mogelijkheid tot deelname door private partijen en (semi-)publieke partijen met *in-kind* bijdragen

Private partijen en (semi-)publieke partijen participeren doorgaans in NWO onderzoeksprogramma's door middel van een financiële contributie aan het programma- dan wel projectbudget.

In de NWO projecten kunnen private en (semi-)publieke partijen participeren met een (gedeeltelijke) *in-kind* bijdrage onder de volgende voorwaarden:

- De private en publieke partners in het projectconsortium dienen naast de NWO-financiering gezamenlijk 10% van de projectkosten bij te dragen in deze call. Bijdragen van private en publieke partijen kunnen zowel cash als *in-kind* zijn. De totale *in-kind* bijdrage mag echter nooit meer dan de helft zijn van de totale bijdrage van het projectconsortium (publieke en private partners) aan een project. De uitgangswaarde voor de dekking van de projectkosten van een aanvraag is dus: 90% NWO-financiering + 5% cash partnerbijdrage + 5% *in-kind* partnerbijdrage. Een lagere *in-kind* deelname is mogelijk zolang dit door een hogere cash bijdrage gecompenseerd wordt tot de gevraagde verhouding van NWO-financiering – partner inbreng. In cash bijdragen worden verrekend met NWO.
- *In-kind* bijdragen moeten:
 1. essentieel zijn voor het project;
 2. opgenomen zijn in de door NWO goedgekeurde begroting van de onderzoekskosten van de projectaanvraag waarin de private dan wel (semi-) publieke partij participeert;
 3. vallen binnen één van de onder 3 vermelde kostencategorieën.

2. Committering

Indien een externe partner zal participeren in het onderzoeksproject met een (gedeeltelijke) *in-kind* bijdrage zoals hierboven omschreven, zal deze (private of publieke) partij zich voor de betreffende *in-kind* bijdrage plus eventuele financiële (cash) bijdrage aan het NWO-project committeren.

3. In te brengen *in-kind* bijdragen

In een onderzoeksproject mogen door private en publieke partijen als *in-kind* bijdragen worden ingebracht de volgende rechtstreeks aan het onderzoeksproject toe te rekenen en door de externe private of publieke partij gemaakte kosten (zie ook bepaling 1):

- Loonkosten, met dien verstande dat wordt uitgegaan van een uurloon, berekend op basis van het jaarloon bij een volledige dienstbetrekking volgens de kolom loon voor de loonbelasting van de loonstaat, verhoogd met de wettelijke dan wel de op grond van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde opslagen voor sociale lasten, en van 1650 productieve uren per jaar. Hierover mag een opslag worden opgevoerd voor overige algemene kosten, groot ten hoogste 50% van de hierboven bedoelde loonkosten. Het hieruit volgende aan het project toe te schrijven uurtarief, inclusief de genoemde 50% opslag voor algemene kosten, is gemaximeerd op € 100. Project management, begeleiding, coördinatie en consultancy vallen niet onder de matching.
- Kosten van te verbruiken materialen, hulpmiddelen en software(licenties) die direct verband houden met project, gebaseerd op de oorspronkelijke aanschafprijzen.
- Gebruik van apparatuur en machines:
 1. Kosten van aanschaf en gebruik van machines en apparatuur, met dien verstande dat wordt uitgegaan van de aan het project toe te rekenen afschrijvingskosten, berekend op basis van de oorspronkelijke aanschafprijzen en een afschrijvingstermijn van tenminste vijf jaar; kosten van consumables en onderhoud tijdens de gebruiksperiode.
 2. Kosten van aanschaf en gebruik van machines en apparatuur die niet uitsluitend voor het project zijn aangeschaft, worden slechts als projectbijdragen op de voet van het hier bovenstaande naar rato in aanmerking genomen, indien een sluitende urenverantwoording per machine respectievelijk van de apparatuur aanwezig is.
 3. *In-kind* bijdragen in de vorm van korting op de normale aanschafprijs in het economisch verkeer (list-prijs) van machines en apparatuur. De korting dient dan minimaal 25% van de listprijs te bedragen. De kosten die ten laste gebracht worden van het apparatuur budget van het project bedragen dan de listprijs verminderd met die korting.
 4. *In-kind* bijdragen in de vorm van het beschikbaar stellen van software.

4. Verantwoording van *in-kind* bijdragen

Private en publieke partijen dienen hun *in-kind* bijdragen aan NWO te verantwoorden middels een opgave van ingebrachte kosten, te verstrekken aan NWO binnen drie maanden na afloop van het onderzoeksproject waaraan de *in-kind* bijdrage is geleverd. De aanvraag tot vaststelling van de *in-kind* bijdrage dient tegelijkertijd met de aanvraag tot subsidievaststelling door de academische partner(s) te worden ingediend, vergezeld van een gezamenlijke inhoudelijke eindrapportage. Indien de te verantwoorden *in-kind* bijdrage hoger is dan k€ 125 dient een accountantsverklaring te worden aangeleverd. In andere gevallen volstaat een schriftelijke verklaring dat de ingebrachte *in-kind* inspanningen daadwerkelijk aan het project toe te schrijven zijn.

Indien de private of publieke partij die zich met een *in-kind* bijdrage aan een onderzoeksproject heeft gecommitteerd en (een deel van) deze *in-kind* bijdrage uiteindelijk niet inbrengt dan wel niet kan verantwoorden, zal NWO deze partij factureren voor (dit deel van) de *in-kind* bijdrage zodat de totaal toegezegde bijdrage gestand wordt gedaan.

6.2 NWO-Raamwerk voor Publiek-Private Samenwerking

Versie 25 januari 2012

Dit Raamwerk maakt een onderscheid tussen

- een consortium = alle partijen die in een programma met elkaar samenwerken
- de rechtspersoon = de juridische vorm die men voor de samenwerking kiest, en
- het initiële eigendom van de IE-rechten, dat kan liggen bij verschillende configuraties van partijen die in het consortium deelnemen (zie 3).

Het Raamwerk heeft geen betrekking op consortia die werken met Europese subsidies, vanwege de specifieke voorwaarden die de EU kan stellen. Wel is het Raamwerk geheel in lijn met de Europese staatssteunregels.

1. Structuur van het Consortium Agreement

Een consortium agreement bestaat *in ieder geval* uit de volgende delen :

- Opsomming van de consortiumpartners en hun wettelijke vertegenwoordiger.
- Preambule waarin de overwegingen worden gegeven om te komen tot een consortium agreement en informatie over het project. Hier ook de doelstellingen die de ondertekenaars van het agreements gezamenlijk beogen te bereiken.
- Een artikel met definities van de gebruikte termen.
- Een artikel waarin wordt verwezen naar een bijlage met het projectplan, de projectorganisatie, en verdere projectgegevens.
- Een artikel dat de governance van het consortium regelt.
- Een artikel dat de financiën van het consortium regelt.
- Een artikel over het vrijgeven van publicaties.
- Een artikel dat de omgang met vertrouwelijke gegevens en informatie regelt.
- Een artikel dat de omgang met intellectueel eigendom regelt, uit te splitsen naar achtergrondkennis, onderzoeksresultaten (voorgrondkennis) en de verlening van licenties, aangevuld met een Annex waarin de rechten en plichten en bijbehorende tijdslimieten van partijen ten aanzien van octrooiaanvragen en octrooicommercialisering staan.
- Een artikel over het uitsluiten van aansprakelijkheid.
- Een artikel over het oplossen van wanprestatie.
- Een artikel over het wijzigen van de consortium agreement, inclusief de bijlage over het project.
- Een artikel over het beslechten van geschillen.
- Een artikel over het inwerkingtreden van de consortium agreement en de duur van de werking ervan.
- Een artikel over hoe om te gaan met voortijdige beëindiging.

Toelichting

Ad 3

Onder dit artikel moeten in ieder geval bepalingen worden opgenomen voor:

- de verplichtingen van de consortiumpartners.
- de uitwisseling van informatie en de rapportageverplichtingen, intern en extern.
- het uittreden van bestaande en toetreden van nieuwe leden.

Ad 4

Een optie is om onder dit artikel een regeling op te nemen over het uitbesteden van werkzaamheden aan derden.

Ad 11

Opnemen dat het gaat om een overeenkomst naar Nederlands recht. Afgesproken moet worden wat de bevoegde rechtbank is in het geval van een geschil. Een optie is om onder dit artikel de mogelijkheid van mediation op te nemen.

Ad 12

Een optie is om onder dit artikel een bepaling op te nemen welke artikelen tot wanneer na afloop van de overeenkomst van kracht blijven.

2. Uitwerking governance

De governance van PPS'en is afhankelijk van de omvang en de complexiteit. De simpelste vorm is een universitair project met financiering door één publieke subsidieverlener en co-financiering van een of meerdere private partijen. De governance wordt in zo'n geval bepaald door de voorwaarden van de publieke subsidieverlener, zolang de publieke subsidieverlener en de universiteit(en) meerderheidsfinancier in het project zijn. Bij andere verhoudingen zijn speciale afspraken nodig.

In het geval van een samenwerkingsprogramma bestaande uit meerdere onderzoeksprojecten, of een PPS met meerdere programma's/thema's/flagships etc. kunnen meerdere lagen van governance nodig zijn. Voor de bovenste laag worden termen gebruikt als General Assembly, Supervisory Board, Steering Group, Executive Board, etc. Op het programmatische niveau worden termen gebruikt als Programme Committee, Flagship Captains, etc. Hieronder bevinden zich de projecten. De taken van de diverse governance-onderdelen worden vastgelegd in het Consortium Agreement.

3. NWO-beleid inzake intellectueel eigendom

Versie 27 november 2014

NWO heeft in haar beleid inzake intellectueel eigendom voor publiek private samenwerking (PPS) twee IE-modellen opgenomen, die als kader dienen voor de IE-afspraken over de resultaten van door NWO gesubsidieerd PPS-onderzoek. Het belangrijkste verschil tussen de twee IE-modellen is, dat NWO bij toepassing van IE-model 1 géén mede-eigendom claimt op de IE-rechten, en bij toepassing van IE-model 2 wel. Voor beide IE-modellen geldt, dat aan het percentage van de private bijdrage IE-rechten zijn gekoppeld. Daarbij gaat het steeds om de situatie waarin de eigendom op de resultaten van rechtswege toekomt aan de uitvoerende onderzoekspartij, als werkgever van de onderzoeker die de vinding heeft gedaan

In elke NWO Call for Proposals wordt, voor zover sprake is van PPS, aangegeven welk IE-model van toepassing is. Met inachtneming van het aldus door NWO gegeven kader voor de IE-afspraken stellen partijen een consortiumovereenkomst op. Uiterlijk 6 maanden na honorering dient een door partijen ondertekende consortiumovereenkomst beschikbaar te zijn.

IE-model 1

In geval van toepassing van IE-model 1 geldt verder dat in de Call for Proposals tevens wordt aangegeven of optie 1 dan wel optie 2 geldt:

In optie 1 is het vertrekpunt dat de aanspraak op het claimen van IE-rechten op de resultaten van het onderzoek toekomt aan alle partijen. In de consortiumovereenkomst verdelen de projectpartijen vervolgens de IE-rechten op deze resultaten, op een wijze die een passende afspiegeling vormt van hun werkpakketten, bijdragen en respectieve belangen. Als gevolg van deze verdeling zullen juridische eigendomsoverdrachten later in het traject naar verwachting minder vaak noodzakelijk zijn.

In optie 2 is het uitgangspunt dat de IE-rechten toevallen aan de werkgever van de onderzoeker die de vinding heeft gedaan. Indien partijen op een later moment overeenkomen dat de aldus door de uitvoerende onderzoekspartij verkregen IE-rechten op de resultaten geheel of gedeeltelijk zullen worden overgedragen aan de private partij, dan geldt als uitgangspunt dat hiervoor een marktconforme vergoeding dient te worden betaald, minus de private bijdrage. Voor een dergelijke overdracht van rechten geldt, dat het een juridisch-economische handeling betreft waarover BTW moet worden afgedragen resp. betaald.

Optie 1: passende afspiegeling

Verdeling IE-rechten

Vertrekpunt voor onderhandeling is dat de aanspraak op het claimen van IE-rechten op de resultaten van het onderzoek toekomt aan alle partijen. Vervolgens maken de projectpartijen in de consortiumovereenkomst afspraken over welke projectpartij welke rechten mag claimen. In ieder geval dient te zijn geregeld welke projectpartij het recht heeft om desgewenst octrooi te vragen op resultaten – het zgn. right of first refusal – in geval van een vinding.

Bij het opstellen van deze afspraken kan desgewenst gedifferentieerd worden naar werkpakket. Van belang is dat uit de consortium overeenkomst moet blijken dat de IE-rechten aan projectpartijen zijn toegekend op een wijze die een passende afspiegeling is van hun werkpakketten, bijdragen en respectieve belangen, om te bewerkstelligen dat in overeenstemming met staatsteunregelgeving wordt gehandeld. Bij deze toekenning van IE-rechten kunnen tevens afspraken worden gemaakt over marktconforme vergoedingen.

Bij de verdeling van aanspraken op IE-rechten tussen projectpartijen, dienen de door NWO gehanteerde percentage-categorieën in overweging te worden genomen. Achtergrond van deze categorieën is, dat bedrijven meer rechten krijgen naarmate zij meer bijdragen. Indien bij de verdeling bijvoorbeeld wordt afgesproken dat een private partij die een dergelijke beperkte bijdrage heeft gedaan toch een right of first refusal krijgt, ligt het voor de hand om af te spreken dat bij uitoefening van dit recht een marktconforme vergoeding wordt betaald, met aftrek van desbetreffende bijdrage. Deze percentage-categorieën zien er als volgt uit¹:

- Vanaf 0% tot en met 10% private bijdrage krijgt het bedrijf geen rechten op de resultaten van de uitvoerende onderzoekspartij. Bedrijven kunnen tijdens het onderzoek gegenereerde resultaten intern, niet-commercieel gebruiken;
- Vanaf 11% tot en met 30% private bijdrage krijgt het bedrijf een optierecht voor een exclusief commercieel gebruiksrecht op de al dan niet gepatenteerde resultaten van de uitvoerende onderzoekspartij. Indien dit optierecht wordt uitgeoefend door het bedrijf, dient voor het gebruiksrecht een marktconforme vergoeding te worden betaald, minus de private bijdrage;
- Vanaf 31% tot en met 50% private bijdrage, krijgen bedrijven – in aanvulling op het optierecht uit categorie 2 – een niet-exclusief, royalty-vrij commercieel gebruiksrecht.

Berekening percentage private bijdrage

Voor de grondslag van de berekening van de percentages, geldt dat wordt uitgegaan van de marginale kosten (de NWO-bijdrage + cash/in kind private bijdrage(n)). Verder is het op grond van het NWO-beleid mogelijk om private bijdragen op te tellen, als gevolg waarvan bijvoorbeeld een MKB-bedrijf dat een relatief kleine bijdrage geeft, toch in categorie 2 of 3 kan vallen. Van belang is dan dat in categorie 2 voor een eventueel door dat bedrijf gewenste licentie moet worden betaald, met aftrek van de (in dat geval beperkte) private bijdrage.

¹ Voor wat betreft de percentages geldt, dat deze naar boven dienen te worden afgerond bij 0,5% en hoger.

Eigendomsoverdracht

Indien een projectpartij binnen het consortium interesse heeft in eigendomsrechten op een vinding teneinde hierop octrooi te kunnen vragen, terwijl deze eigendomsrechten echter op grond van de consortiumovereenkomst toevallen aan een andere projectpartij, dan kan hierover worden onderhandeld. In geval van eigendomsoverdracht geldt dat hiervoor een marktconforme vergoeding dient te worden betaald, met aftrek van de private bijdrage van het betrokken bedrijf. Voor een dergelijke overdracht van rechten geldt, dat het een juridisch-economische handeling betreft waarover BTW moet worden afgedragen resp. betaald.

Bij de onderhandeling over en vaststelling van de marktconforme vergoeding kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 'market based approach' (marktvergelijking); 'income based approach' (welke inkomsten worden verwacht); of de 'cost based approach' (wat heeft het gekost om tot het onderzoeksresultaat te komen). Ook kan gebruik worden gemaakt van taxatie door een onafhankelijke expert. De onderhandeling over en vaststelling van de marktconforme vergoeding dient te worden gedocumenteerd door de penvoerder van het consortium.

Ten aanzien van de aan bedrijven te geven korting op de betaling van een marktconforme vergoeding geldt, dat hier de absolute aftrek dient te worden gehanteerd (in plaats van de relatieve aftrek). De private bijdrage dient aldus in zijn geheel te worden afgetrokken van de marktconforme prijs.

Toegankelijkheid onderzoeksresultaten

Partijen kunnen in de consortiumovereenkomst afspraken opnemen over bescherming van onderzoeksresultaten, geheimhouding en publicaties, met inachtneming van § 4.5 van de Algemene subsidiebepalingen NWO. Onderzoeksresultaten die niet vatbaar zijn voor IE-bescherming en waarvoor geen schriftelijke geheimhouding geldt, kunnen door alle partijen vrijelijk worden gebruikt.

Auteursrechten en databanken

Ten aanzien van de auteursrechten geldt het Open Acces beleid voor publicaties van NWO. Voor wat betreft gegenereerde databanken geldt dat NWO en de uitvoerende kennisinstelling tezamen de 'dataproducten' zijn en als zodanig het verdere gebruik van deze databanken bepalen (conform de Databankenwet).

Optie 2: rechten op eigen resultaten

Verdeling IE-rechten

De aanspraak op het claimen van IE-rechten op de resultaten van het onderzoek komt toe aan de onderzoekspartij die de resultaten heeft gegenereerd. Daarbij gelden eveneens de door NWO gehanteerde percentage-categorieën. Deze percentage-categorieën zien er als volgt uit:

- Vanaf 0% tot en met 10% private bijdrage krijgt het bedrijf geen rechten op de resultaten van de uitvoerende onderzoekspartij. Bedrijven kunnen tijdens het onderzoek gegenereerde resultaten intern, niet-commercieel gebruiken;
- Vanaf 11% tot en met 30% private bijdrage krijgt het bedrijf een optierecht voor een exclusief commercieel gebruiksrecht op de al dan niet gepatenteerde resultaten van de uitvoerende onderzoekspartij. Indien dit optierecht wordt uitgeoefend door het bedrijf, dient hiervoor een marktconforme vergoeding te worden betaald, minus de private bijdrage;
- Vanaf 31% tot en met 50% private bijdrage, krijgen bedrijven – in aanvulling op het optierecht uit categorie 2 – een niet-exclusief, royalty-vrij commercieel gebruiksrecht.

Berekening percentage private bijdrage

Voor de grondslag van de berekening van de percentages, geldt dat wordt uitgegaan van de marginale kosten (de NWO-bijdrage + cash/in kind private bijdrage(n)). Verder is het op grond van het NWO-beleid mogelijk om private bijdragen op te tellen, als gevolg waarvan bijvoorbeeld een MKB-bedrijf dat een relatief kleine bijdrage geeft, toch in categorie 2 of 3 kan vallen. Van belang is dan dat in categorie 2 voor een eventueel door dat bedrijf gewenste licentie moet worden betaald, met aftrek van de (in dat geval beperkte) private bijdrage.

Eigendomsoverdracht

Indien een bedrijf de IE-rechten wil claimen op de resultaten van een uitvoerende onderzoekspartij binnen het consortium, door middel van het aanvragen van een octrooi, dient het bedrijf hiervoor een marktconforme vergoeding te betalen. Van deze vergoeding wordt de private bijdrage van het betrokken bedrijf afgetrokken. Voor een dergelijke overdracht van rechten geldt, dat het een juridisch-economische handeling betreft waarover BTW moet worden afgedragen resp. betaald.

Bij de onderhandeling over en vaststelling van de marktconforme vergoeding kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 'market based approach' (marktvergelijking); 'income based approach' (welke inkomsten worden verwacht); of de cost based approach' (wat heeft het gekost om tot het onderzoeksresultaat te komen). Ook kan gebruik worden gemaakt van taxatie door een onafhankelijke expert. De onderhandeling over en vaststelling van de marktconforme vergoeding dient te worden gedocumenteerd door de penvoerder van het consortium.

Ten aanzien van de aan bedrijven te geven korting op de betaling van een marktconforme vergoeding geldt, dat hier de absolute aftrek dient te worden gehanteerd (in plaats van de relatieve aftrek). De private bijdrage dient aldus in zijn geheel te worden afgetrokken van de marktconforme prijs.

Toegankelijkheid onderzoeksresultaten

Partijen kunnen in de consortiumovereenkomst afspraken opnemen over bescherming van onderzoeksresultaten, geheimhouding en publicaties, met inachtneming van § 4.5 van de Algemene subsidiebepalingen NWO. Onderzoeksresultaten die niet vatbaar zijn voor IE-bescherming en waarvoor geen schriftelijke geheimhouding geldt, kunnen door alle partijen vrijelijk worden gebruikt.

Auteursrechten en databanken

Ten aanzien van de auteursrechten geldt het Open Acces beleid voor publicaties van NWO. Voor wat betreft gegenereerde databanken geldt dat NWO en de uitvoerende kennisinstelling tezamen de 'dataproducten' zijn en als zodanig het verdere gebruik van deze databanken bepalen (conform de Databankenwet).

Uitgave:
Nederlandse Organisatie voor
Wetenschappelijk Onderzoek

Bezoekadres:
Laan van Nieuw Oost-Indië 300
2593 CE Den Haag

juli 2016

